

Notat til Statsrevisorerne

om

*den fortsatte udvikling i sagen om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken
(beretning nr. 15/05)*

I. Indledning

1. I mit notat til Statsrevisorerne af 28. september 2006 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, vedrørende beretning nr. 15/05 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken oplyste jeg, at forløbet omkring Tårnfalken havde givet anledning til en advokatundersøgelse med henblik på at få afklaret, om der var grundlag for at rejse tjenestemandssag mod de embedsmænd, der var inddraget i projektet. Jeg ville på den baggrund orientere Statsrevisorerne om, hvilke initiativer forsvarsministeren agtede at tage på baggrund af resultaterne af advokatundersøgelsen. Undersøgelsen blev igangsat i august 2006 og afsluttet i februar 2007.

Endvidere lovede jeg i forbindelse med årsrevisionen at redegøre for revisionen af det endelige projektrengskab og opgørelsen af det endelige tab vedrørende projektet. Jeg vil give denne redegørelse i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2006.

II. Bemærkninger vedrørende advokatundersøgelsen

2. Advokatundersøgelsens sigte har været at foretage en juridisk vurdering af, om der er grundlag for at rejse disciplinærsager mod de embedsmænd, der har været inddraget i Tårnfalken-projektet. Formålet har således været at afdække, om der forelå skrift-

lig dokumentation, der kunne lægges til grund for en tjenestemandssag, samt om det var vurderingen, at der var et tilstrækkeligt grundlag for at føre en sådan sag.

Advokatundersøgelsen bygger på det skriftlige materiale, advokaten har fået udleveret af forsvaret.

3. Forsvarsministeren har på baggrund af resultaterne af advokatundersøgelsen meddelt Rigsrevisionen, at der ikke er grundlag for at rejse disciplinærsager, og at ministeren således ikke finder anledning til at iværksætte yderligere initiativer end dem, han allerede har omtalt i sin redegørelse til beretningen, jf. mit notat til Statsrevisorerne af 28. september 2006.

4. Advokaten gennemgår i sin rapport de forhold, der blev fremført i beretningen, og jeg kan konstatere, at advokaten generelt er enig i Rigsrevisionens vurderinger og Statsrevisorernes bemærkninger. Advokatens vurderinger vedrørende kontrakten med Sagem samt beslutningen om at hjemtage Tårnfalken kan dog læses, som om der sættes spørgsmålstegn ved Rigsrevisionens vurderinger.

5. Hvad angår kontrakten med Sagem, konstaterer advokaten, at der efter en samlet bedømmelse ikke er grundlag for at betegne kontrakten som uafbalanceret, og at kontraktens indhold ikke kan give anledning til kritik.

Jeg er enig i, at kontrakten indeholder de sædvanlige bestemmelser og aftaler, der kan forventes i en almindelig indkøbskontrakt. Jeg har dog videre lagt til grund, at der var tale om nyudviklet materiel, hvor erfaringerne med hensyn til drift og vedligeholdelse var beskedne.

Jeg finder derfor fortsat, at kontrakten – henset til den erkendte risiko ved projektet – burde have indeholdt bestemmelser om leveringstider på reservedele og tidsfrister for udbedring af mangler.

6. Hvad angår forsvarets beslutning om at hjemtage Tårnfalken efter den fejlslagne test ved fabrikken i oktober 2001, vurderer advokaten, at de negative virkninger af at acceptere fabrikstesten må afvejes over for forsvarets interesse i at sikre fremdriften i projektet. Advokaten vurderer videre, at denne afvejning beror på et skøn, og at for-

svaret skønnede, at testen skulle accepteres. Advokaten anser derfor, at beslutningen er forsvarlig, og at den således ikke kan give anledning til kritik.

Rigsrevisionen har i sin bedømmelse af hjemtagelsen lagt vægt på, at testen ved fabrikken afdækkede en lang række fejl og mangler ved systemet, herunder kritiske forhold, som medførte, at testen måtte forkastes. Efter Rigsrevisionens vurdering var forsvarrets beslutning om at hjemtage Tårnfalken derfor baseret på viden om, at der var væsentlige risici forbundet med systemet.

7. Advokaten har tilkendegivet over for Rigsrevisionen, at han i beretningen om advokatundersøgelsen har vurderet, om de foreliggende faktuelle oplysninger giver grundlag for at indlede disciplinærsager mod berørte embedsmænd. Han har ikke søgt at vurdere, om hjemtagelsen af Tårnfalken eller andre forhold vedrørende projektet kan give anledning til kritik på grundlag af en anden bedømmelsesstandard end den retlige norm for disciplinæransvar for embedsmænd.

Det skal desuden bemærkes, at Rigsrevisionens undersøgelse har haft et langt bredere formål end advokatens undersøgelse. Således har formålet med Rigsrevisionens undersøgelse været at undersøge og vurdere de organisatoriske, ledelsesmæssige, bevillingsmæssige, tekniske og juridiske forhold i projektet. I den forbindelse har Rigsrevisionen gennemført interviews med de myndigheder og embedsmænd, der har deltaget i projektet, som supplement til den skriftlige dokumentation.

III. Sammenfatning

8. Selv om der ifølge advokatundersøgelsen ikke er grundlag for at rejse disciplinærsager, er det fortsat min vurdering, at de forhold, der omtales i beretningen, og som forsvarsministeren har taget til efterretning i sin redegørelse til beretningen, var rigtige og relevante.

Med dette notat betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo